

AZ
ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1900. évi szeptember hó 5-én
MISKOLCZON TARTOTT
ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
SZALÓCZY PÁL,
egyházmegyei főjegyző.

MEZŐ-KÖVESD,
BALÁZS FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1900.

AZ
ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1900. évi szeptember hó 5-én
MISKOLCZON TARTOTT
ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
SZALÓCZY PÁL,
egyházmegyei főjegyző.

MEZŐ-KÖVESD,
BALÁZS FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1900.

AZ

ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1900. szeptember hó 5-ik napján

MISKOLCZON TARTOTTA MEG

ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉT

TÓTH DÁNIEL esperes és BÁRÓ VAY ELEMÉR egyházmegyei
gondnok kettős elnöklete alatt.

J e l e n v o l t a k :

Maklárý Károly, Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, Gulyás Benő egyházi; *Mikuleczky István és Fodor Pál* világi tanácsbírák.

Vattay István, Marsalko Endre, Halászy József, Kovács Károly (egri), *Sólyom Barna, Tokaji Nagy Lajos, Kenyeressy Károly, Túry Sándor, Szabó Bertalan, Kazay Sándor, Kaszonyi János, Sólyom Lajos, Csiszár Béla, Kovács Károly* (palkonyai) és *Czeecz András* lelkészek; segéd-lelkészek, tanítók és egyházi küldöttek.

Jegyzők: *Szalóczy Pál* egyházi, *Dr. Németh Imre* világi fő-, *Huszthy Béla* világi aljegyző és *Tóth Béla* helyettesítő egyházi aljegyző.

1. Köztanácskozásunk megkezdése előtt Tóth Dániel esperes úr mondott buzgó imát, az igazság és szeretet lelkét kérvén Istentől úgy anyaszentegyházunk, mint közelebbről egyházmegyénk ügyeinek előbbvitele érdekében kifejtendő munkálkodásunkra; majd báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok úr Ő méltósága lelkes szavakban buzdítván a megjelent közönséget evangyéliomi szent vallásunk iránt való törhetlen hűségre, az elintézésre váró ügyesbajos dolgok lebonyolításában tanusítandó szives érdeklődésre, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Elnöklő esperesünk felolvassa egyházi és iskolai ügyeinkre tartozó nevezetesebb eseményekről, s az esperesi hivatal keretében általa elintézett dolgokról szerkesztett, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozott jelentését az elmúlt félévről, a mint alább következik:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Folyó év ápril hó 25-én Sályban megtartott tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk óta egyházmegyénk kebelében történt eseményeket s általam végzett ügyeket következőkben terjesztem elő:

Főtisztelendő püspök úr, f. év május hó 22-én átküldvén hozzám a konvent által a lőrinczfalvi egyháznak megszavazott 100 korona egyszersmindenkori segélyt és a felső-ábrányi lelkész részére 70 korona tőkés-segélyt: mindkét összeget az illető helyekre elküldtem, s a beérkezett nyugtákat főtisztelendő püspök úrnak átszolgáltattam. A lőrinczfalvi egyháznak templomépítési segélyül adott 100 koronára nézve meg kell itt jegyezniem azt, hogy annak takarékpénztárba helyezését rendeltem el; a mi tehát nyilván tartandó s a nagytiszt. egyházlátogatási hivatal által megfigyelendő lesz. S ugyancsak ebben a segély ügyében — az igazsághoz hiven — meg kell még jegyezniem azt is, hogy tehát az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye lőrinczfalvai egyháza, a mely egyházat úgy terjesztette fel az egyházmegye segélyezés végett a mélt. konventhez, hogy — bár vannak több szűkölködő s valóban segélyre szorult egyházaink, de

tekintetbe véve azt, hogy az az elforgácsolt segély egyik egyházunkon sem segíthet igazán, méltóztassék ennek a pápista tengerbe helyezett s templomot építeni szándékozó egyházunknak adni mindazt, a mi az alsó-borsodi egyházmegyének az évi osztlékból méltányosan adható, — ennek a lőrinczfalvai egyházunknak jutott — eltekintve a többi egyházkerületeknek adott segélyektől — az egyházkerületünknek jutott 3680 koronából 100 korona. Távolról sem azért említem fel ezt, mintha e miatt az intéző köröket kárhoztatni akarnám; mert hiszen egy központból nem lehet azt a legjobb akarat mellett sem megtudni, hogy hol van egyik-másik helyen az országban égető szükség a segélyezésre; hanem igen is fel kell ezt hoznom épen most, midőn a domesztikai befizetések évről-évre való apadása jeleztetik s az e feletti aggodalom erősen foglalkoztatja a konventet is. Fel kell hoznom ezt a körülményt azért, mert az én felfogásom szerint ez is egyik kiáltó bizonyosága annak, hogy milyen eltévesztett dolog volt a domesztika megalapításakor abban az időben az egyházi sajtóban kifejtett közvélemény ellenére létesített az az intézkedés, hogy az összes domesztikai pénzek összpontosítottak, s az egyházkerületeknél s különösen az egyházmegyéknél is meg nem hagyatott saját egyházaik segélyezhetése végett a befizetések egy része. Mert erős hitem s meggyőződésem az, hogy ha az egyházmegyék is ekképen látnák hasznát a domesztikának: nem apadna az a befizetés évről-évre. S hozzátehetem még, hogy az esetleg megtakarított összegek nem annyit, hanem sokkal többet kamatoznának a vidéken, mint a földhitelintézetnél; s szegény egyházainknak és hiveinknek épen olyan segítségül s jótéteményül szolgálna ez a pénzösszeg is, mint egyházmegyéinknek s egyházkerületeinknek pénztárai; ez pedig — köztudomás szerint — szintén igen fontos dolog, a mai időben talán fontosabb is, mint első tekintetre látszik.

Ugyancsak főtisztelendő püspök úr átküldvén hozzám május hó 23-án az egyházmegyénk lelkészeire 1899. évre eső kongrua kétharmad részében 2748 korona 04 fillért, azt — miután Áldozó csütörtök közbe jött — május hó 25-én az illetőknek elküldöttem, s a beérkezett ideiglenes nyugtákat jun. 13-án főtisztelendő püspök úrnak átszolgáltattam.

Tavaszi közgyűlésünk alkalmával azt jelentettem, hogy a folyó 1900-ik évi gyámintézeti járulékokról általam készített »Kimutatás«, mely koronákban számítva 3149 korona 52 fillér, márcz. 23-án két példányban az orsz. gyámintézeti végrehajtó bizottsághoz jóváhagyás végett felküldetett s jegyzőkönyvünkben, mint az előző években, ki fog nyomatni. A »Kimutatás« azonban május havában visszaküldetett azzal az utasítással, hogy miután az egyetemes konvent f. évi ápril 24-én tartott ülésének azon határozata értelmében, hogy a lelkészi fizetések állami kiegészítése fejében már az 1899. évben és a folyó évben kiutalt vagy kiutalandó segélyösszegek után járó 10°/_o belépési járulék és 2¹/₂^o/_o tagdíj a folyó 1900. évi »Kimutatás«-ba felveendő, a »Kimutatás« ily értelemben helyesbítették s július 1-re két példányban felküldessék.

A végrehajtó bizottságnak ezt a határozatát véván, előttem is — s mint később tudomására jöttem — más esperes társaim előtt is, az a kérdés merült fel, hogy 1. a 10°/_o belépési járulék és a 2¹/₂^o/_o tagdíj csak azon lelkészekre vettessék-e ki pótlólag, a kik a gyámintézeti pénztárba ez ideig 600 frtnál s illetőleg 1200 koronánál kevesebbet fizettek, a melynek természetes következése lenne aztán az, hogy a kik a »Jelentő-ivek« nyomán 600 frtnál, s illetőleg 1200 koronánál többet fizettek eddig, azoknak az évi járuléka s tagdíja megfelelőleg leszállíttassék, egyezőval, hogy minden lelkész, a kinek a fizetése állami kiegészítés folytán 600 frt s illetőleg 1200 korona lett, ennyi után fizessen a gyámintézetbe is, sem többet, sem kevesebbet, — vagy 2. tekintet nélkül arra, hogy eddig a »Jelentő-ivek« nyomán mennyit fizetett egyik-másik lelkész, most az eddig fizetett összeghez még az általa nyert állami kiegészítési összeg után vettessék ki a 10°/_o belépési járulék és 2¹/₂^o/_o tagdíj? E tekintetben kérdést intéztem azokhoz, a kik vezetik ezt az ügyet. Egymással ellenkező feleletet adtak. A konventi jegyzőkönyv is, melyet június hó 25-én kaptam, csakugyan azt mondja, a mit fentebb már említettem s így semmi határozott utasítást nem ad; sőt inkább a 2-ik feltevéshez látszik hajlani, elrendelvén, hogy »az állami kiegészítési összeg után vettessék ki a 10°/_o belépési járulék és a 2¹/₂^o/_o tagdíj«, pedig hát a mi egyházmegyénkben a 600 frtig való kiegészítés végett felterjesz-

tett 14 egyház közül csak 5 egyház lelkésze fizetett a gyámintézetbe a »Jelentő-ivek« nyomán 600 frtnál kevesebért, 8 egyház lelkésze pedig többért. Ily körülmények között junius hó 30-án megirtam a gyámintézeti végrehajtó-bizottságnak, hogy az én meggyőződésem szerint, az általam márcz. hóban felküldött »Kimutatást« ez idő szerint megváltoztatni teljes lehetetlenség. Alsó-Borsodban ugyanis a konvent által 14 egyház számára van állami segély megállapítva, de a cult. miniszter által egyetlenegy egyház segélye sincs véglegesen megerősítve. Ezen 14 lelkész az 1899. évre eső összeg $\frac{2}{3}$ -ad részét kapta még ki ez ideig. Hát aztán már most kivessem én arra a lelkészre, a ki csak a mult 1899. évi segélyösszegének $\frac{2}{3}$ -ad részét kapta meg a mai napig, kivessem az 1899. és 1900. évre eső egész összeg után a belépési járulékot és tagdíjat és pedig a fentebb említett két kulcs egyike vagy másika szerint, a melyek egyikének vagy másikának az alkalmazásánál több, mint 3000 korona különbség van; kivessem a konvent által megállapított összeg után s aztán ha a cult. miniszter egyik vagy másik összeget lejjebb szállítja, vagy felebb emeli, megint a szerint helyesbitsem; hiszen ez csak összezavarná az egész dolgot s bizonytalanság által oda vezetne, a mitől eddig mentek voltunk, hogy hátralékaink lennének. Ennélfogva tehát azzal a kérelemmel fordultam az orsz. gyámintézet végrehajtó-bizottságához, hogy a congrua-ügyből származó helyesbitések alkalmazását, az 1901-ik évi »Kimutatás« idejére halasztván, az általam f. évi márczius havában e folyó 1900. évről felterjesztett »Kimutatást« megerősíteni méltóztassék. Ezen felterjesztésemre, melyet, mint említettem, f. év jun. hó 30-án tettem, mindez ideig — szept. 5-ig — semminemű helybenhagyó, vagy elutasító válasz az orsz. gyámintézeti végrehajtó-bizottságtól hozzám nem érkezett: pedig hát kevesebb, mint 2 hónap választ már el attól az időtől, a midőn a mult évi convent határozata szerint, az évi járulékoknak be kell fizettetniök.

Tavaszi közgyűlésünk óta a halál is kivette áldozatát, úgy lelkészi, mint tanítói testületünk kebeléből. Junius 24-én Kody Benjámín ládházai lelkésztársunk 72-ik életében, hosszas, kinos szenvedések után meghalt; junius 26-án eltemettük. Azt hiszem, elmondhattuk koporsója felett s elmondhatjuk itt is mindnyájan, a kik őt ismertük, hogy

nincsen senki közöttünk, nincsen messze földeken, a kő jobban megértette s ifjuságától fogva késő vénségéig hivebben követte volna a mi édes Idvezítőnk ama szavait: *a jó pásztor az ő életét adja a juhokért*. De viszont nem sokan vagyunk már élők között, a kik annak a soha nem szünetelő munkában s folytonos küzdelmek között eltöltött életnek a lefolyását, rendes lelkészszé lételétől fogva, mint kortársai szemlélhetvén, teljes mértékben érezhetjük, hogy mit tehet egy ember, egy lelkész, a ki felkelvén reggel és lefeküdvén estve, mindig, de mindig csak arra gondol, hogy — a jó Isten segedelmével — szellemileg s anyagilag miként boldogítsa azt az egyházat, a melynek pásztorául rendeltetett az Úr által. Hogy milyen volt az a ládházai ev. ref. egyház, a melynek lelkészi hivatalát Kody Benjámin 1869-ben elfoglalta, arról csak azoknak lehet fogalmuk, a kik akkor látták s ismerték azt. A lelkészlak egy apró ablakokkal ellátott földes szobából és konyhából álló s roskadozó viskó, az iskola ehhez hasonló, a templom elhagyatott állapotban levő, az egyház adósságokkal terhelt. A harminczegy évi hiveséges munka — s kimondom nyiltan, hogy előttem, ki mint egyházlátogató láttam azt a munkát s azt hiszem, mások előtt is, kik mint egyházlátogatók voltak ott, hihetetlennek látszó munka eredményét látjuk most, midőn a megboldogult lelkészlakot s hozzá melléképületeket, iskolát s tanítói lakot építtetett; a parókhíalis portát a sajátjából bővítvén ki. A templomot megújíttatta s annak az udvarához két telket szerzett, a melynek az egyikén most faiskola van, a másikon az egyház magtára áll. Az egyháznak nem adóssága van már, hanem 10 holdas tagbirtoka s a miskolci takarékpénztárban 2113 korona 90 fillére, a miskolci takarékegyeletben 527 korona 74 fillerre menő, összesen 2641 korona 64 fillért tevő tőkepenze; a melynek több, mint $\frac{2}{3}$ -ad részét a megboldogult 1876-tól fogva a sajátjából rakosgatta be egyháza számára. Milyen hit volt az, a mely ezt a munkát végezte, mert élünk s tanubizonyoságot tehetünk és teszünk róla, hogy mindezeket mondhatni, hogy a legkedvezőtlenebb körülmények között, egyedül az ő tántorithatatlan hitének ereje által vitte véghez. Ez volt az a hit, a melyről az Idvezítő Jézus azt mondja, hogy a hegyeket is megmozdítja a helyeikből és a mely előtt semmi sem lehetetlen. Hát kövessük példáját

ebben az ő nagy hitében. Egy más dologban, úgy hiszem már nem követhetjük, mert én úgy gondolom, hogy ő volt az utolsó közöttünk, a ki a latin classicusokat nemcsak értette, hanem mint lelkész is folytonosan élvezettel olvassatta, s nem csalódom, úgy hiszem, ha azt állítom, hogy olyan is kevés van közelben és távolban, a ki a Felső-Csernátoni Bód Péter Historia Hungarorum ecclesiasticajának három vaskos kötetét — nagy lelki gyönyörűséggel, mint ő, átolvasta s tanulmányozta volna. Nem volt ő ékeesen szóló szónok, de mindvégig nagy gonddal kidolgozott predikációiban hit és tudás ölelkeztek s mondanom sem kell, hogy társas összejöveteleinken is örömmel s gyönyörűséggel hallgattuk mindenkor az ő szellemes beszédeit. Áldott és maradandó legyen emlékezete közöttünk.

Julius 20-án Kovács István heő-csabai tanító szivszélhűdésben meghalt, 22-én eltemettetett. Egy volt a megboldogult azok közül a régi szabású tanítóink közül, a kik hittel és szeretettel ragaszkodtak a mi magyar ref. egyházunkhoz, s ezen hit és szeretet által erősítve, lelkesítve igyekeztek az újabb idők követelményeinek is — folytonos önképzés útján — megfelelni; s becsületességök és egyházuk iránti hűségük által egyházi felsőbbségük s a hivek elismerését s tiszteletét kiérdemelni. Megfutott pályája után emlékezzünk meg róla itt is s jegyezzük fel, hogy hiven s becsülettel végezte el a munkát, a mely reá bízott. Ugyancsak f. évi aug. 20-án végezte be földi pályáját Fűry Lajos nyugalmazott eger-lövői tanító, ki 50 évi szolgálat után, két évvel ezelőtt ment nyugalomba. Akkor tüzetesen méltattuk hosszú és hiven megfutott pályáján teljesített hűséges szolgálatait: most mondjunk áldást kihült poraira.

A tiszta-tarjáni egyházban a lelkészválasztás június hó 17-én megtartatott; de a választás ellen panaszos kérvény adatván be, a vizsgáló bizottság az egyházba kiküldetett, s az ügy a közigazgatási bíróság által ez alkalommal fog tárgyalatni.

A ládházai megüresedett egyházban a temetés alkalmával az anya- és jegyzőkönyvek, szent edények stb. megőrzéséről intézkedtem. A már említett pénzüsszegegről szóló 4 drb miskolci takarékpénztári és 4 drb miskolci takarékegyületi betétkönyveket nyugta mellett magamhoz vévén, megőrzés végett Nagy Ignác e.-m. pénztárnok úrnak adtam

át, s úgy hiszem, ez idő szerint legjobb lesz, ha annak további megőrzésére nevezett pénztárnok urat kérjük fel. Az egyház felügyeletére Sólyom Lajos ónodi lelkész-társunkat, a lelkészi szolgálatok teljesítésére ugyancsak őt s a temetésen jelen volt szomszédos lelkész-társainkat kértem fel, a kik szolgálatukat atyafiúi szeretettel felajánlották s mindez ideig hiven teljesítették. A jövőre nézve e tárgyban ezen közgyűlés intézkedését kérem. A lelkészválasztás a törvény értelmében folyamatba tétetett, de ennél olyan körülmény merült fel, mely szintén ezen közgyűlésünk alkalmával tartandó közigazgatási bírósági ülésben fog tárgyalatni.

Kerekes Zsigmond vizsgázott és kibocsátott s.-lelkész ideiglenesen T.-Tarjánba rendeltem; egyházmegyénkbe való bekebelezése ez alkalommal fog megtörténni. Bosznay Endre volt t.-valki tanítót egyházmegyénk kebeléből elbocsátottam.

3. Ezen esperesi jelentés nyomán

kegyeletes gondolatok közt emlékezik meg közgyűlésünk néhai Kody Bénéjmin volt ládházai lelkész-társunk haláláról, ki a Gondviselés által számára kijelölt szerény örállomáson classicus műveltséget páratlan szerénységgel, mélységes hitet jócselekedetekkel párosítva, 31 évig legeltette az Úrnak nyáját az Isten szerint való jó pásztor hűségével; mindhalálig munkálta egyháza javát anyagilag is, — *sokszor* meg nem értette és nem méltányoltatva, *legtöbbször* úgy, hogy önmaga hozta a legnagyobb áldozatot, de *mindenkor* ama »benső ember« lelki örömeivel.

Most, hogy ráborult a halál éjszakája, melyen többé nem munkálkodhatik: a hű pásztor tanúságos emlékezetét úgy óhajtja közgyűlésünk maga és az utókor előtt fentartani, hogy nevét jegyzőkönyvében örökíti meg.

4. Buday Elemér megválasztott heő-csabai és Mohácsy Bálint megválasztott tisz-vaiki tanítók, a vonatkozó iratok felolvasása és a megfelelő díjak befizetése után a szokásos formások között

új hivatalukban megerősítették.

5. Korsós Jolán, oklevélszerzés feltétele mellett már két évvel előbb megválasztott és megerősített böcsi tanítónő, bemutatta a f. év június havában megszerzett tanítónői oklevelét.

Tudomásul szolgál.

6. Kerekes Zsigmond segéd-lelkész, oklevele és a püspöki hivatal által részére kiadott kibocsátvány alapján

egyházmegyénkbe bekebelezetett.

7. Olvastatik tavaszi közgyűlésünknek a lőrinczfalvi egyház pénzügyeit tárgyozó 9. sz. határozata.

Tudomásul vétetik, hogy a kiküldött bizottság egyik tagjának betegsége miatt a bizottság feladatát meg nem oldhatta, s az egyházmegyei közgyűlés a bizottságnak e tárgyban való jelentését jövő tavaszi közgyűlésünkre várja be.

8. Tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyve 15. sz. határozatában az eger-lövői egyház oda utasított, hogy az egyház által elköltött orgona-alapot illető hátrálékok beszédésének eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Jelenlevő lelkész jelenti, hogy a hátrálék behajtás alatt áll, s hogy a jövő 1901. szept. 1-re be fog fizettetni.

Ezen jelentés azon utasítással vétetik tudomásul, hogy a nevezett egyházi előljáróság a befizetésről annak idején jelentést tegyen. Ezen ügy azonban addig is az E.-Lövőre menő egyházlátogatói hivatal figyelmébe ajánltatik.

9. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 12. sz. határozatában a geszti egyház oda utasított, hogy a hátrálékos illeték-egyenérték és tanítói nyugdíj-hátrálék, valamint a 15 kros nyugdíjpótléknak beszédéséről intézkedjék s a kifizetés eredményéről szóló jelentését jelen közgyűlésünkre terjessze be.

Nevezett egyházi előljáróság erre nézve jelenti, hogy minden hátrálékos tartozások beszédettek s rendeltetési helyükre beszolgáltatottak.

Ezen jelentés tudomásul szolgál; egyszersmind a geszti egyházba menendő egyházlátogatói hiva-

tal figyelme felhivatik, hogy az itt jelzett körülmény valódiságáról meggyőződést szerezzen.

10. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 13. sz. határozata szerint az egyházmegyei ügyész úrnak az ónodi egyházzal a reá bizott követelések behajtásáról szóló végleges leszámolás megejtésére, a birtokában levő iratoknak az ónodi egyház küldöttei számára való kézhez szolgáltatása eszközlésére Tóth Dániel esperes és Mikuleczky István tanácsbíró urak kérettek fel.

Erre nézve esperes úr jelenti, hogy ezen megbízatásnak mindezideig nem tehetek eleget; de igéri, hogy ezen ügyet tavaszi közgyűlésünkig el fogják intézni.

Esperesünk ezen jelentése tudomásul vétetik.

11. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 14. sz. határozata az aranyosi egyházat arra kötelezte, hogy a már több évről kint levő 15 kros nyugdíjpótlékot hajtassa be s eljárásának eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Erre nézve a nevezett egyház lelkésze jelenti, hogy a kint levő tartozás behajtása végett a szükséges lépéseket megtette s a beszédési eljárás folyamatban van.

Midőn ezen jelentés tudomásul vétetik, ezen ügy az Aranyosra menendő egyházlátogatói hivatal figyelmébe ajánltatik s egyszersmind az aranyosi egyház előjárósága utasittatik, hogy a behajtás eredményéről szóló jelentését tavaszi közgyűlésünkre adja be.

12. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 41. sz. határozata a geleji egyház előjáróságát oda utasította, hogy a Kovács József-féle 800 korona értékű hagyomány tárgyában, — melyből a Kovács Ferenczet terhelő 400 korona még mindig nem fizettetett be, annak daczára, hogy ezen összeg behajtása végett egyházmegyei ügyészünk is lépéseket tett, de eredménytelenül, mert az örökösök a hagyatékot végrendelet kihirdetése nélkül örökölték magukra s ezen alapítványra vonatkozó végrendelet nem került a hatóság elé — adjon felvilágosítást arra nézve, hogy mire alapítja ezen követelését? van-e birtokában írásbeli végrendelet, vagy legalább szóbelileg tétetett-e a törvényes formáknak megfelelő végrendelet?

Jelen levő lelkész erre nézve szóbelileg jelenti, hogy a nagy-mélt. Curia ezen végrendelkezést részben megsemmisítette s csak annyiban hagyta jóvá, a mennyiben néhai Kovács József örök-hagyó a közös szerzeménynek csak őt illető részéről, tehát ezen 800 koronának feléről végrendelkezhetett jogosan, mely összeg már régen befolyt az egyház pénztárába; így további keresetnek nem lehet helye.

Ezen jelentés, a meghallgatott ügyési vélemény után egyszerűen tudomásul vétetik, s közgyűlésünk a szóban forgó dolog felett napirendre tér.

13. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 42. pontja szigorú felelősség terhe alatt arra utasította a nagy-mihályi egyház előljáróságát, hogy a már oly sokszor megsürgetett, de még mindezideig hátralékban levő 15 kros nyugdíjárulékát haladék nélkül szedesse be és rendeltetési helyére szolgáltatassa be s eljárásának eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Erre nézve a lelkész jelenti, hogy a presbyterium intézkedése folytán a nevezett tartozás még ez év végéig le fog törleszteni.

Ezen jelentés tudomásul szolgál; egyben a Nagy-Mihályra menendő egyházlátogatási küldöttség figyelme ez ügyre felhivatik.

14. Olvastatik tavaszi közgyűlésünknek a heő-papii torony és tanítói lak újjáépítése s a templomszékek használati joga tárgyában hozott 25. és 26. sz. határozata kapcsán, a heő-papii egyház presbyteriumának azon határozata, mely szerint, míg az egyházmegye a templomszékek kérdését nem rendeztetí, a torony és tanítói lak újjáalakítása tárgyában hozott határozatokat nem hajlandó végrehajtani, az e célra szükséges pénzek kivevése és beszédéséről nem gondoskodik, hanem inkább lemond.

Egyházmegyei közgyűlésünk e tárgyban f. évi tavaszi közgyűlésünkön hozott fenti számú határozatait fenntartja; azt, hogy a heő-papii egyház presbyteriuma lemondott: tudomásul veszi, a lemondást elfogadja s utasítja nevezett egyház lelkészét és gondnokát, hogy törvényesen összehívott közgyűlés által új presbyterium választásáról gondoskodjék, s az elhatározott építkezések végrehajtásáról felelősségük tudatában sürgősen intézkedjenek.

15. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 43. pontjában az eger-lövői egyház előjárósága szigorú felelősség terhe alatt utasított, hogy egyfelől az eddig szabálytalanul szedett 15 kros nyugdíjpótlékot, a törvény rendelkezése szerint minden 6 évig járó iskolás gyermek után szedje be és pedig visszamenőleg; másfelől intézkedjék a lelkész és tanító adóhátrálékának kiegyenlítéséről s eljárásának eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Jelenlevő lelkész élőszóval jelenti, hogy a hátrálékban levő nyugdíjpótlék behajtása érdekében a közigazgatási hatóság végrehajtást rendelt el az egyház ellen; továbbá jelenti, hogy az állami adóhátrálék tekintetében úgy ő, mint a tanító f. szept. hó 15-ig halasztást nyertek, mely határidő letelte után eleget teendének kötelezettségüknek.

Ezen jelentés tudomásul szolgál.

16. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 44. sz. határozata arra kötelezte az átányi egyház előjáróságát, hogy Mészáros Gábor tanító mult egész évi, valamint ugyancsak Végh Bertalan tanító 80 korona állami adóhátrálékát azonnal hozza rendbe s eljárásának eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Erre nézve a jelentés beérkezett. E szerint a nevezett tanítók adótartozása annyiban rendeztetett, hogy mindkettőnél, az adóhátrálékok erejéig foglalás történt s netaláni nemfizetés esetén a lefoglalt tárgyak eladási árából fog a kifizetés eszközöltetni.

Lelkész ezen jelentése tudomásul szolgál.

17. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 46-ik sz. határozatában a tiszta-keszii egyház előjárósága szigoruan utasított, hogy nagy részben rendezetlen kötvényeit a törvényes kellékeknek megfelelően rendezze s eljárásának eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

A beérkezett jelentés szerint az egyház ezen meghagyásnak eleget tett, a mennyiben a kötvények, háromnak kivételével, törvényes jótállókkal ellátva, újból állítottak ki, e háromnak a rendezése is folyamatban van.

Ezen jelentés tudomásul szolgál; egyben felhivatik a T.-Keszibe menendő egyházlátogatási küldöttség, hogy a kérdéses ügy mibenlétéről meggyőződést szerezzen.

18. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 47. sz. határozata oda utasította a harsányi egyház előljáróságát, hogy Végh Bertalan, volt tanítójának nagymérvű adóhátrálékát, haladéktalanul rendezze s eljárásának eredményéről jelen gyűlésünkre jelentést tegyen.

A beérkezett jelentés szerint az egyház, a nevezett tanító 174 frt 88 kr. adóhátrálékát, ott levő 66 frt 66 kr. közgyámi fizetéséből s hátrálékban levő párbérvköveteléséből 93 kor. híján letörlesztette; ezen 93 kor. behajtására nézve pedig a községi előljáróság a maga részéről szintén megtette a lépéseket.

Ezen jelentés tudomásul szolgál.

19. Mikuleczky István tanácsbíró, azon ismételt esetekből kifolyólag, hogy némely egyházi előljáróságok az e. m. jegyzői hivatal által részükre megküldött, úgyszintén a jegyzőkönyvben rájuk vonatkozó határozatokban elrendelt s a közgyűléshez intézendő jelentéstételeket írásilag beadni nem tartják kötelességüknek; ezt tenni vagy elmulasztják, vagy pedig az illető lelkészek a közgyűlésen előszóval teszik meg jelentéseiket, mely dolog sokszor úgy a helyes határozathozatalt, mint annak jegyzőkönyvi megszerkesztését lehetetlenné teszi: indítványozza, hogy mondja ki közgyűlésünk, miszerint jövőre, a jegyző által az egyes egyházak vagy lelkészek részére megküldött jegyzőkönyvi határozatra, minden lelkész írásbeli jelentést tartozik a közgyűlés elé betérjeszteni, — nemcsak a jó rend, hanem a közgyűlés iránt való köteles tiszteletből kifolyólag is.

Közgyűlésünk ezen indítványt a magáévá teszi és szigoruan utasítja a lelkészeket, hogy a jegyzői hivatal által a részükre vagy az egyház részére megküldött jegyzőkönyvi határozatra — és pedig minden egyes ügrről külön — írásbeli jelentést terjesszenek a közgyűlés elé.

20. A mező-csáthi egyház kéri, hogy régi, megrongált s tákolt templomi székeinek újrabeépítése tárgyában kötött szerződése jóváhagyassék; a javítások eszközzésére szükséges 10.400 korona összegnek az egyházhivekre tett s három év alatt egyenlő részletekben törlesztendő, kivetéssel való fedezésére és a kivetési összegből visszatérítendő 8000 koronának kölcsönvétele engedélyeztessék s a kivetési kulcs helybenhagyassék.

Minthogy a beterjesztett iratokból kitűnik, hogy a mező-csáthi egyház templomszékeinek szándékolt újraépítése elodázhatatlan, e. m. közgyűlésünk az e tárgyban kötött szerződést jóváhagyja; az e célra szükséges 10.400 koronának az egyház hiveitől, három évi egyenlő részletekben fizetendő, kivetés útján leendő beszédését s az ezen összegből törlesztendő 8000 koronának kölcsönvételét engedélyezi; a kivetési kulcsot helybenhagyja.

21. Az eger-lövői egyház, mivel második tanítói állomásának rendszeresítése végett, egy második tanterem építését határozta el: ez építkezés fogantatására kér engedélyt.

Minthogy a csatolt iratokból egyrésztől nem vehető ki világosan, hogy az eger-lövői egyház ügyei, ezen építkezés tekintetében hogyan állanak; más részről pedig szóbeli jelentés alapján kitűnik, hogy az építkezés előleges engedély kikérése nélkül már meg is kezdetett: Halászy József dorogmai lelkész, mint egyházmegyei megbizott, azon utasítással küldetik ki, hogy az eger-lövői egyház iskola-építésére felügyeljen, annak részleteit megismerve, költségvetését, tervrajzát beszerezve, eljárásáról s általában az eger-lövői egyház iskola-épületeinek helyzetéről tavaszi e. megyei gyűlésünkhöz jelentést adjon be.

22. Tóth József nyug. mező-keresztési tanító kérelmezi, hogy az egyházkerületi özvegy-árvatárból őt illető járandóságának kiutalása tárgyában benyújtott kérvénye a főt. egyházkerületre pártolólág terjesztessék fel.

Közgyűlésünk Tóth József kérelmét teljesen jogosnak tartván, azt azzal a kéréssel terjeszti fel a főt. egyházkerületi pénzügyi választmányhoz, hogy nevezett tanító az 1899-ik évben vonulván nyugalomba, részére megillető jutaléka az 1900—901-ik évtől kezdődőleg folyósíttassék.

23. Nagy Simon tanító, Molnár Erzsébet és Molnár Ilka lelkész-árvák egyházmegyei segély iránt benyújtott kérvényei

az őszszel összeülő pénzügyi bizottsághoz tétetnek át.

24. A miskolczi egyház beterjeszti új temploma javítása tárgyában az egyháztanács és közgyűlés által hozott határozatát, mely szerint a templom javítása 25.000 kor. ideiglenes kölcsön felvételét, ennek visszafizetésére pedig az egyháztagok megterhelését kéri engedélyezni.

A miskolczi egyház tanácsának 55/900. számú s közgyűlésének 2/900. sz. határozatát, mely ezen egyház u. n. új templomának kijavitása tárgyában szükséges intézkedéseket tárgyalja — közgyűlésünk elfogadja, megerősíti; az e célra szükséges 25.000 koronának kölcsönrel való fedezését s e kölcsönnek a hivekre vetett összegek általi fedezhetését ezennel engedélyezi; a beterjesztett kivetési kulcsot jóváhagyja.

25. Olvassatik özv. Kody Dánielné, lelkészözvegy kérvénye, melyben azt kérelmezi, hogy az egyházmegye őt, mint néhai Kody Benjámint ládházai volt lelkész sógornőjét és tíz éven át ápolóját, a csonka- és kegyeleti évről szóló egyházkerületi szabályrendelet 5. §-ában foglalt s a megholt lelkész azon nőtestvérére, ki legalább egy évig nála lakott s háztartását vezette, vonatkozó kedvezményben részesíteni s a ládházai lelkészi állomás jövedelmének a csonka év alatti élvezetben meghagyni egyezkedjék.

Egyházmegyei közgyűlésünk teljes méltánnyal egyrészt azokról azokról a nagy értékű szolgálatokról, melyekkel néhai Kody Benjámint egyházunk s abban különösen ládházai egyházközségünk ügyét munkálta; másrészt elismervén folyomódó azon állításának igazságát, hogy a hivatkozott egyházkerületi szabályrendelet 5-ik szakaszának szelleme, kérelmének teljesítésével nem ellenkezik: mély tisztelettel s azon alázatos kéréssel terjeszti fel a kérvényt a főt. egyházkerületi közgyűlésre, hogy az abban kért kedvezményt, a lelkészi hivatal ellátásával járó terhek viselésére való kötelezettség kimondása mellett özv. Kody Dánielné részére megadni méltóztassék.

26. Egyházkerületi leánynevelő intézetünk felügyelő-bizottsága, az intézetnek VI. osztályú, vagyis I-ső rendű felsőbb leányiskolává, illetve egy majdan azzal szoros összefüggésben levő tanítónő-képző intézettel való fejlesztése tárgyában egy *jegyzőkönyvi kivonatot* és az intézeti igazgató tollából egy kimerítő *emlékiratot*; továbbá a tornai egyházmegye, prot. egyházunk sok ponton veszélyeztetett érdekeinek ez úton is megvédelmezése céljából, egyenesen egy Miskolczon felállítandó „*Tanítónő-képző*“-intézet létesítését sürgető *indítványt* terjesztettek fel a tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé, elfogadás végett.

A főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés az idézett emlékiratban és indítványban felvetett nagy horderejű s leánynevelő-intézetünk lehető legmagasabb fokra emelését célzó eszmék megvalósítását a maga részéről a legbensőbb óhajtásának jelentette ki; azonban a sok oldalú megfontolást igénylő és különösen anyagi nehézségekkel egybekötött ügyben, az egyházmegyénk megkérdezése nélkül érdemleges határozatot hoznia nem lehetvén, 61. sz. jegyzőkönyvi határozatával a jelzett emlékiratot és indítványt tárgyalás és véleménynyilvánítás végett az egyházmegyékhez tette le azzal az utasítással, hogy azok az őszi gyűléseiken leendő megbeszélés után, megállapodásuk eredményét az őszi egyházkerületi közgyűlésre terjesszék fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk, leánynevelés-ügyünk, közelebről miskolczi leánynevelő-intézetünk életében eme korszakalkotó tervezet nagyszabásához méltó s mélyreható tanácskozás után, a következő határozatot hozta:

Az alsó-borsodi egyházmegye közönsége mélyen érezvén annak szükségét, hogy a minden oldalról elszaporodott zárdai nőnevelő-intézetekkel szemben az igazi női erények ápolása, fontos felekezeti érdekeink megóvása és a gyakorlati élet követelményeinek kielégítése céljából itt, egyházkerületünk kebelében, Miskolczon egy erős vára legyen protestáns leánynevelésünk szent ügyének: nagy lelki örömmel óhajtja, hogy miskolczi leánynevelő-intézetünk VI. osztályú, vagyis I-ső fokú felső leányiskolává emeltessék oly módon, hogy a felállítandó V. és VI. osztályok a »*Tanítónőképző-intézet*« I., II. osztályai gyanánt szerveztessenek

addig is, míg a tanítónőképző-intézet mind a négy osztálya felállítható lesz. A költségvetésben mutatkozó 3600 korona hiány fedezéséül kéri egyházmegyénk, hogy a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés hasson oda, miszerint a magyarországi ref. egyházak részére eddig utalványozott államsegély oly mérvben emeltessék fel, hogy abból kulturális szükségseink — azok között az említett költségvetésben mutatkozó hiány is — fedezhetőek legyenek. Valamint szükségesnek látja egyházmegyénk, hogy a magasztos cél érdekében egyházaink, lelkészeink, tanítóink és a tehetősebb gyülekezeti tagok lelkes felhívásban adakozásra szólíttassanak fel felsőbb hatóságaink által.

27. Fekete János m. kir. állami elemi iskolai tanító, mint a főt. egyházkerület által is segélyezett egri ev. ref. hitoktató, kötelességszerű jelentését az 1899—1900. tanév folyamán való működéséről beterjeszti, részletesen kimutatván az ottani róm. kath. állami és ipariskolákban járó, vallásunkbeli növendékek oktatásának módozatait a vallástan és egyházi ének tekintetében.

Egri egyházunk lelkésze által is hitelesített ezen jelentés Fekete János tanító hű kötelesség-telejesítését jelezvén, örvendetes tudomásul szolgál, s a főtiszt. egyházkerülethez felterjesztetni rendeltetik.

28. Az egri egyházban hiveink az ág. ev. hitvallásúakkal tartották fenn eddig az egyházat; ott lelkészünk látta el eddig mindkét vallású felekezet összes lelkészi ügyét.

Az 1900. évi áprilisban megtartott konvent a két protestáns egyházra nézve új u. n. »Egyezséget« létesített.

Ezen egyezés alapján a miskolczi ág. ev. egyház lelkésze azon alapon, mert Eger az ő filiái közé tartozik, azt követeli egri lelkészünktől, hogy

az Egerben lakó 29 ágost. hitvall. evangélikus egyháztag által az egri ev. ref. egyház pénztárába befizetett 194 frt felét az egyház szolgáltassa be a miskolczi ág. ev. egyház pénztárába;

az egri lelkész ezentúl az Egerben lakó ág. ev. confirmándusokat maga tanítsa s az ág. ev. gyermekeknek a vallást is

maga tanítsa, e tanítást tanítókkal ne végeztesse, — de a konfirmándusoknak ünnepélyes beerősítését, lelkészünk nem végezheti, hanem erről a miskolczi ág. ev. lelkész fog jövőben gondoskodni.

Mivel pedig az egri lelkész e kívánalmaknak nem képes megfelelni; mivel az ág. ev. lelkész úr azon kérelmének teljesítése, hogy az egri ág. ev. hívek által fizetett egyházi adó fele a miskolczi ág. ev. egyháznak szolgáltatásuk be, nem teljesíthető, mert ezen összegre az egri ev. ref. egyháznak is szüksége van, s mert az egri ág. evangelikusok közgyűlése se akar e tárgyban az eddigi gyakorlattól eltérni: egri lelkészünk kéri ezen ügyekben az egyházmegyei közgyűlés határozatát.

Tekintettel arra, hogy egri lelkészünk a különféle egri iskolákban a vallástanítással annyira el van foglalva, heti óraszámja oly magas, hogy képtelen új órák adására vállalkozni;

tekintettel arra, hogy a számszerint 29 ág. hitv. evang. egri lakos által az egri ev. ref. egyház pénztárába fizetett 194 frtért az ottani ág. ev. hívek oly előnyöket élveznek, a melyeknek értéke többszörösen meghaladja a fizetett összeget;

tekintettel arra, hogy egyházmegyénk s egyházkerületünk egri egyházunkat óriási anyagi áldozatok árán tartja fenn s ezen egyházat jelenben is 2000 koronára rúgó évi segélyben részesíti;

tekintettel arra, hogy ezen egyháznak a mi adhatunk, a mi jövedelme máig van, még mind kevés, hogy magát fenntartani képes legyen;

tekintettel arra, hogy egri egyházunk nincs azon helyzetben, hogy hivatól, illetve az Egerben lakó protestánsoktól beszedett egyházi adójának egy részéről lemondhasson;

tekintettel arra, hogy Egerben eddig, a miskolczi ág. ev. lelkész által követelésbe helyezett szolgálmányok nem teljesítettek, jövőbeni teljesítésük pedig egyrészt lehetetlen, másrészt pedig olyan, mely míg egyfelől jogtalan előnyben részesitené a miskolczi ág. ev. lelkészi hivatalt, addig másfelől az egri ev. ref. egyházat anyagilag is tönkre tenné;

végül tekintettel arra, hogy az Egerben lakó ág. ev. hívek által 1900. aug. 12-én tartott közgyűlés kimondta, hogy a miskolczi ág. ev. lelkészi hivatal által hangoztatott fenti kívánatokat nemcsak nem teszi magáévá, hanem —

nehogy az, egri testvéregyház tönkre menjen s elzüljön — az eddigi gyakorlat mellett óhajt megmaradni, vagy pedig kéri egyházi felsőbbsegeit, hogy nekik oly összegű segélyt nyújtsanak, a mily összeggel egyetemes egyházunk segélyezi egri egyházunkat s ez esetben magukat önállósítani fogják, de a maguk erejéből képtelenek az egyház érdekében nagyobb anyagi áldozatokra, — ezen okokra tekintettel

kimondja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy

egri lelkészünk nem köteles az Egerben lakó ág. ev. gyermekek vallási oktatását, a konfirmálásra való előkészítését s konfirmálását másként végezni, mint eddig tette;

egri egyházunk nem köteles az Egerben lakó ág. ev. hívek által az egri egyházba befizetett egyházi adók felét, vagy bármely részét is a miskolci ág. ev. lelkészi hivatalnak, vagy egyháznak beszolgáltatni;

egri lelkészünk s egyházunk az ág. ev. hívekkel s egyházzal szemben az eddigi gyakorlattól eltérő semmiféle szolgálmányokra kötelezve nincsenek.

Azon esetben pedig, ha az Egerben lakó ág. ev. hitrokokok, illetve egyházi felsőségeik előbbi óhajtásaik mellett megmaradni s külön egyházzá alakulni óhajtának, — e tekintetben való szabad rendelkezési joguk egyházunk részéről nem fog kifogásoltatni.

29. A dorogmai egyház az ottani izraelita hitközséggel még 1823-ban oly egyezsége lépett, hogy temetőnkől egy részt utóbb nevezett felekezetnek 3 rhénes forint (2 kor. 40 fill.) évi haszonbérért átenged. Ezen fizetés, mely 1899-ig pontosan teljesített, ekkor megtagadtatott, mert az 1892. évi telekkönyvi átalakítás az izraeliták által használt temető-részt nekikre telekkönyvezte. Az ev. ref. egyház, nehogy magát egy bizonytalan kimenetelű pernek tegye ki, a felajánlott egyezés folytán tulajdonjogát visszaállító birtokperről nyilatkozatilag lemondott, a 2 kor. 40 fill. évi haszonbérletnek megfelelő tőke, 60 korona kifizetése ellenében.

Ily értelmű nyilatkozatuk megerősítését s eljárásuk jóváhagyását kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk e megoldást célszerűnek tartja, az ügyletet, mely polgári törvény folytán jogszerűen állt elő, tudomásul veszi s a becsatolt nyilatkozatot — részéről is megerősítve — kiadhatónak nyilvánítja.

30. Az ónodi egyház megállapítani kéri egyházmegyei közgyűlésünk által azon elvet, mely szerint az ottani róm. kath. iskolába járó ev. ref. vallású növendékek a vallási oktatásért is, a 4 korona rendes tandíjat, egészben fizetni tartozzanak.

Közgyűlésünk ezen dolog szabályozását az ónodi egyház belügyének tekinti; maga részéről azonban nem helyesli a vallásoktatásért a külön tandíj szedését.

31. Olvastatott a zsérczi egyháztanács kérvénye iskolája s tanitói lakja újjáépítése tárgyában. — A kérvény, — tervrajz és költségvetés csatolása nélkül — előadja, hogy jelzett építkezésük 6400 koronába kerülne, melyre fedezetlenül szolgálna a már megnyert 4000 korona tőkés-segély, az egyház ajándékozás útján nyert ingatlanának eladási ára s a hivekre kivetendő mintegy 1800 korona megadóztatás.

Ezen kérvény elintézéseül utasittatik a zsérczi egyház, halasztást nem tűrő iskolai építkezései foganatosításának törvényes megkezdésére, annál is inkább, mert az e célra kért tőkés-segélyt már megkapta. Terjessze be azért építkezési tervrajzát és költségvetését tavaszi közgyűlésünkre, figyelembe véve az egyházmegye azon álláspontját, hogy az építkezésekre öletszerűen felvett 6400 koronát túlságosnak tartja s az ajándékozás útján nyert terület eladását, a beépítés céljaira, a végérvényes határozat idején sem engedélyezi.

32. A felső-ábrányi tanitói lak és iskola rombadúlással fenyegető állapotáról tesz az egyháztanács jelentést, a közegészségi szempontból is kifogást támasztó körorvosi nyilatkozat melléklésével, kérvén az egyetemes konvent által már megszavazott

tőkés-segélyük soron kívüli — jövő tavaszon leendő kiutalásának eszközlését, elodázhatatlan építkezések megkezdhetése végett.

Miután az egyetemes konvent a tőkés-segélyek folyósítása tekintetében megállapított sorrendjét meg nem változtatni elhatározta, a felső-ábrányi egyház javára már megállapított tőkés-segély utalványozásának sürgetését közgyűlésünk célravezetőnek nem tartja; felhatalmazza azonban nevezett egyházat, ha tőkés-segélyét jövő tavaszon meg nem kapná, forduljon egyházkerületi kölcsönért, melynek 5% kamatját, a tőkés-segély kiutalásáig, egyházmegyénk fizetendi.

Ezen határozat az egyházkerülethez felterjesztetik.

33. Az oszlári egyház, benyújtott kérvényében, míg egyrésztől jelentést tesz tanítója szabálytalan, augusztus 19-én bejelentett lemondásáról, mit az egyház utóbb elfogadott, — másrésztől benyújtott tervezetében, a csekély fizetésben rejlő, gyakori tanító-változások indító-okát kívánja állandóan orvosolni akként, hogy a jelenlegi tanítói díjlevélből 308 koronát egy külön rendszeresítendő kántori állás fizetésére szakítana ki s csak a felmaradó 340 koronát állapítaná meg tiszta tanítói fizetésnek, az államtól kérve ennek 800 koronáig való kiegészítését.

Egyházmegyei közgyűlésünk jelen tervezetből kidomborodó elvet az illetékes egyházi felsőbbség s a kormány közti tárgyalás alapjául alkalmasnak látja; az oszlári egyház által kért díjlevél elváltást azonban nem engedélyezi, mivel az mindaddig, míg az illetékes faktorok nyílt és világos megállapodását előzi meg, az ev. ref. egyház megszokott egyenes eljárásával jönne ellentétbe.

34. Felmerült eset alkalmából, elfogadás s az egyházkerületre leendő felterjesztés végett indítvány nyújtatott be, mely szerint megállapodás volna létesítendő a magas kormányval az iránt, hogy a kántorfizetések a tanítói fizetésektől díjlevélszerűleg elválasztassanak s csakis utóbbiak vétessenek figyelembe az államsegéllyel való kiegészítésnél.

Szükségessé teszi ezen elv valósulását sok szegény egyhá-

zunk állandó tanító hiánya, ezek csekély fizetés miatti gyakori változása; és a meddig egyedül remélhető segélyük, az államsegély, mostani alapon a kántori s tanítói fizetés összege után egészítették ki 800 koronára, addig sem tisztességes megélhetésük, sem egy helyen való huzamosabb maradásuk nem leend tanítóinknak biztosítva.

Indokolttá teszi másrésről a felvetett elv megtestesülését az, hogy ha a kántori fizetés a tanítói nyugdíj alapjául nem szolgál, az államsegély nyújtásánál sem vétessék figyelembe, úgy tekintetvén pusztán, mint az illető tanító felsőbbbségileg jóváhagyott s a tanítás hátrányára különben sem szolgáló, mellékfoglalkozása.

Közgyűlésünk jelen indítványt magáévá teszi s a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez, további eljárás végett, felterjeszti.

35. Az egri egyház, a f. évi tavaszi árvíz által megrongált imaház-épületében, a vizáradás-okozta károk kijavítására 500 korona domesztikai segélyért folyamodik.

Közgyűlésünk a nehéz viszonyokkal küzdő lelkes gyülekezetet, ez újabb megpróbáltatással szemben előállott lesújtó helyzetében, 400 korona segélyre melegen ajánlja.

36. A tibold-daróczi leány-egyház 800 kor. adóssága törlesztésére és templomi székek újonnan készítése czéljára 1000 korona domesztikai segélyért folyamodik.

Közgyűlésünk a hatalmas kath. térítési kísértések között is nagy áldozatok árán ugyan, de erős lélekkel rendithetetlenül álló kis gyülekezetet, 400 korona segélyre, meleg pártolással ajánlja.

37. A f. szept. hó 30-án Bódván tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőjében

kiküldetnek az Elnökség mellett: Makláró Károly, Kerekes József, Bodolay István egyházi; Szathmáry Király Pál, Mikuleczky István, Pappszász Lajos és Sturmán György világi tanácsbírák.

38. Az egyházlátogatási küldöttségek következőleg rendelkeznek el:

Sólyom Gyula tanácsbíró és Tóth Béla jegyző a miskolczi, Bodolay István tanácsbíró és Ando Lajos jegyző az igriczii, Gulyás Benő tanácsbíró és Szabó András jegyző a keresztesi, Szalóczy Pál egyházmegyei főjegyző és Kenyeressy Károly jegyző a csáthi járásokba.

39. A jövő tavaszi közgyűlés helyéül

Dorogma tűzetik ki.

40. Olvastatott Bodolay István tanügyi bizottsági elnök nagy gondal készített s a tanügy minden mozzanatát feltüntető jelentése, mely szerint a 61,729 lelket számláló egyházmegyénkben mindennapi iskolaköteles 3361 fi, 3203 leány, összesen 6564; a múlt évinél 18-al több. Iskolába járt 3253 fi, 3017 leány; összesen 6270; a múlt évinél 402-vel több. Ismétlő iskolaköteles 1221 fi, 1214 leány, összesen 2435; a múlt évinél több 74-el; ebből iskolát gyakorolt 1082 fi, 1101 leány; összesen 2183; a múlt évinél 6-al több.

Más vallásúak jártak iskoláinkba: róm. kath. 72 fi, 48 leány, összesen 120; gör. kath. 7 fi, 4 leány, összesen 11; ág. ev. 4 fi, 9 leány, összesen 13; izraelita 54 fi, 74 leány, összesen 101. Összes más vallású 245. Más iskolába jártak gyermekeink közül 20 fi, 6 leány; összesen 26. Állami és községi iskolába 147 fi, 96 leány; összesen 243. Középiskolába 26-an.

Egyházmegyénk iskoláinak 85 termében 80 rendes és 5 ideiglenes tanító működik; oklevéllel bír 77, 8-nak nincs oklevele. A tantermek közül törvényszerű 69, nem törvényszerű 16, melyek közül 9 azonban csak túlszűfolttsága miatt kicsiny. 76 VI osztályú, 7 V osztályú és 2 IV osztályú iskola van.

Testgyakorlás tornaeszközökkel csak Alsó-Zsolcán és Mező-Csáthon, tornaeszközök nélkül 20 iskolában tanítatik, 59 iskolában nem tanítatik.

Rendezett faiskola 31, rendezetlen 10 egyházban van, 8 egyházban nincs faiskoláról említés téve.

Iskolaalapul 61 kat. hold 221 -öl van az iskolalátogatók-

nál feltüntetve. Összes tanítói fizetés 93.827 korona; ezen összegből államsegély 5122 korona, tanítói korpótlék 6300 korona.

Az iskolák szellemi állása a következő:

Kitűnők: Baksa Lajos és Géresi Ilona iskolája Alsó-Zsolczán, Fogarasi Jenőé Ároktón, Molnár Józsefé Böcsön, Lajos Istváné Külső-Böcsön, Fejes Istváné Dorogmán, Kolos Barnaé Gelejen, Lángi Gyuláé Heő-Bábán, Takaró Lászlóé és Domokos Saroltáé Heő-Papiban, Kenyeres Pálé Igriczin, Kovács Kálmáné Kis-Győrben, Tóth Eleké és Kis Józsefé Mező-Csáthon, Paksy Dániel, Bertók Károlyé, Boor Rózáé, Bán Joláné Mező-Keresztesen, Péter Józsefé, Varga Somáé, Marosi Lajosé, Csiky Béláé, Putnoky Istváné, Nagy Bertalané, Kőszeghy Istváné, Filep Józsefé Miskolczon, Kuki Ferenczé és Szőke Kornéliáé Nemes-Bikken, Tóth Kálmáné Noszvajon, Fűry Gyuláé, Réthy Józsefé, Csont Józsefé, Égető Irmáé Poroszlón, Farkas Pálé Tibold-Daróczon, Gecse Istváné, Kovács Károlyé Szederkényben, Tóth Imréné Tisza-Kesziben, Bévárdy Józsefé Tisza-Nánán, Kendecsi Pálé Tisza-Oszláron. Összesen 39. Mult évinél több 4-el.

Dicséretesek: Óbis Ferenczé Aranyoson, Fogarasi Gáboré Ároktón, Szigethi Ferenczé, Mészáros Gáboré, Végh Bertalané Átányon, Szabó Péteré Cserépfaluban, Kerekes Imréné Diós-Győrben, Szabadfi Béláé Felső-Ábrányon, Tóth Ferenczé Gelejen, Kovács Istváné Heő-Csabán, Ferenczi Ilonáé Igriczin, Lábos Bertalané Kis-Győrben, Ando Endréé Ládházán, Nagy Simoné Mályiban, Tana Karoliné Miskolczon, Pap Ferenczé Miskolczon, Szölledi Jánosé Sajó-Kereszturban, Szabó Dezsőé Szirmán, Hegedűs Tamásé Tisza-Keszin, Csillik Balázsé Tisza-Nánán, Sztankovics Istváné Tisza-Tarjában, Bosznay Endréé Tisza-Valkon, Oláh Béláé Vattán, Mészáros Józsefé Zsérczen; összesen 24. Mult évinél kevesebb 9 el.

Kielégítők: Pap Zoltáné Cserépfaluban, Nagy Kálmáné Diós-Győrben, Madarász Annáé Dorogmán, Igó Lajosé Eger-Lövön, Nagy Károlyé Emődön, Zsigmond Kálmáné Geszten, Rácz Kálmáné Harsányban, Tóth Ferenczé Heő-Szalontán, Galgóczi Béláé Hevesen, Tóth Sámuelé Kis-Tokajban, Béky Jánosé Lőrinczfalván, Sólyom Józsefé Makláron, Deáky Gyuláé Andornakon, Balogh Jánosé Mező-Csáthon, Csatáry Jánosé Keresztesen, Hagymási Pálé Nagymihályon, Gecse Andoré Ónodon, Bandár Miklósé Poroszlón, Tóth Károlyé Tisza-Palkonyán, Dula Sándoré Tisza-Tarjában. Összesen 20. Mult évinél több 6-al.

Osztályozatlan Korsós Joláné Böcsön, mert a tanítónő a körlátogatás idején oklevelének a megszerzése végett távol volt. És Kapitány Sándoré Sályban, az egyházközségben uralkodó zavarok miatt.

Tanügyi bizottsági elnök e nagy gonddal összeállított részletes jelentése tudomásul vétetik.

41. A tanügyi bizottsági jelentés, mivel a cserépi, zsérczi, t.-keszii és f.-ábrányi iskolákban az óramulasztások miatt, mert a községi előljáróságok a rendesen kimutatott mulasztások meggátlására semmit sem tettek, oly nagy mérvet öltöttek, hogy félni lehet az iskolák teljes elnéptelenedésétől, szükségesnek látja rendkívüli intézkedések tételét s indítványozza, hogy a vármegye alispáni hivatala kerestessék meg, hogy a fenti községek előljáróságait a törvénynek e tekintetben való szigorú betöltésére a legerélyesebben utasítsa.

Közgyűlésünk, midőn szomorúan értesül e jelentésben foglaltakról, tanügyi bizottságunk indítványát magáévá téve, az alispáni hivatalt fölkérni határozza, hogy a nevezett községek előljáróságait az iskolai mulasztások szigorú ellenőrzésére, az ellenszegülőknél a törvényben előírt szigorú megbüntetésére a legerélyesebben utasítani sziveskedjék.

42. Ugyanazon tanügyi jelentés szerint Tóth Sámuel kistokaji és Ando Endre ládházai tanítók az iskolájukról szóló B tabellát nem készítvén el,

az 1889-ik évi egyházkerületi szabályrendelet értelmében az egyházlátogatói küldöttség kezeihez fizetendő 2—2 korona bírsággal büntettetnek.

43. Ugyanazon tanügyi jelentés pártolólág terjeszti fel Halászy József és Fogarasi Jenő iskolalátogatók azon indítványát, hogy engedtessek meg, a hol a helyi körülmények úgy kívánják, az iskolai év tartama 8, esetleg 9 hónapra állapittassék meg, a mikor az iskolai év május végén végződvén, az iskolalátogatás is ez időre tétessék.

Közgyűlésünk, bár kénytelen elismerni, hogy a tavaszi munkák beálltakor némely helyen na-

gyon nehéz az iskoláztatás teljes mérvben való keresztül vitele: mindazáltal, mert az egyházmegye minden egyházközségében levő iskolára egyöntetű határozat ez értelemben nem hozható, s mert az esetben, ha a helyi körülmény mondatnék ki az iskolai év tartamának megszabásánál irányadóul, beláthatlan bonyodalmak származnának belőle: tanügyi bizottság indítványát, ez idő szerint, nem teszi magáévá.

44. Ugyanazon tanügyi bizottsági jelentésben indítványozza a bizottság, hogy az iskolák osztályozására egygyel több fokozat állapíttassék meg.

Közgyűlésünk teljesen elegendőnek tartván a mostani négy fokozatot arra, hogy az iskolák helyesen legyenek megbirálhatók, az indítványt nem teszi magáévá.

45. Ugyanazon tanügyi jelentésben utasítás kéretvén a felől, hogy az iskoláinkba járó más vallásúaktól szedhető-e kétszeres tandíj?

közgyűlésünk a más vallásuak tandíja mennyiségének megszabását az egyházak belkörü intézkedésül hagyja meg.

46. Ugyanazon bizottsági jelentés szerint a tanügyi bizottság mandátuma ez idén lejárt, kéri a tisztikar megújítását.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság elnökéül ujjalag Bodólay István egyházi és Sturmán György világi tanácsbírákat választja meg.

Iskolalátogatással pedig a miskolci iskolákhoz Nagy Ignác tanácsbíró és Putnoky István tanítót, — a f.-miskolci járásba Tóth Béla harsányi lelkészt és Baksa Lajos alsó-zsolczai tanítót, — az alsó-miskolci járásba Kenyeressy Károly geleji lelkészt és Tóth Elek m.-csáthi tanítót, — a f.-keresztesi járásba Czecz András zsérczi lelkészt és Tóth Kálmán noszvaji tanítót, — az alsó-keresztesi járásba Szabó András vattai lelkészt és Farkas Pál t.-daróczi tanítót, — a f.-igriczii já-

rásba Kovács Károly t.-palkonyai lelkészt és Kovács Károly szederkényi tanítót, — az alsó-igriczii járásba Szabó Bertalan heő-papii lelkészt és Lángi Gyula heő-bábai tanítót, — a f.-csáthi járásba Ando Lajos tiszta-keszii lelkészt és Tóth Imre t.-keszii tanítót, — az alsó-csáthi járásba Sólyom Barna e.-lövői lelkészt és Bévárdy József tiszta-nánai tanítót, — egyházmegyénk tanítói karának az egyházkerületen való képviseltetésével Fogarasi Jenő ároktői tanítót bizza meg.

47. Alsó-zsolczai egyházunk jelenti, hogy 780 korona költséggel, hivei külön megterhelhetése nélkül, a lelkésznek hivatalos helyiséget s az egyháztanácsnak tanácskozó termet építtetett.

Ezen jelentés, helybenhagyással, tudomásul vétetik.

48. A cserépfalusi egyház 1889. évben eladta a cserépfalusi 28. sz. tjkvben 37. hrsz. alatt irt, a lelkész használatára szolgáló rossz pinczét 20 frtéért; a vételár azóta kamatozólag kezeltetik; kéri most a szerződésre a jóváhagyási záradék rávezetését, kiemelve, hogy e szerződés már az 1889. évben az egyháztanács, egyházi közgyűlés s egyházmegyei közgyűlés által megerősítettett.

A cserépfalusi egyház utasittatik, hogy a fent körülirt pincze eladása tárgyában a presbyterium s templomi közgyűlés által hozott határozatokat, esperesi hivatalunkhoz azonnal terjessze be; ezek beérkezte után esperesünk meghatalmaztatik, hogy e szerződést az egyházmegye nevében erősítse meg s jóváhagyás végett a vonatkozó iratok kapcsán a főt. egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel.

49. A mező-csáthi lelkészi kör kezdeményezése folytán az egytetemes lelkészi értekezlet azon indítványt terjeszti közgyűlésünk elé, miszerint mondassék ki azon elv, hogy a nyomozatok alkalmából a vizsgálatnál, a tanúkihallgatásnál csakis a vizsgáló-bizottság és annak jegyzője lehessenek jelen.

Ezen indítványt közgyűlésünk határozati erőre emeli. Ugyanez alkalommal egy bizottságot küld ki, hogy az egy egyházmegyei bírósági ügyviteli szabályzatot állapítson meg az egyházkerületi szabályrendelet mintájára. — Ezen bizottság tagjaiul az Elnökség mellett Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Mikuleczky István és Fodor Pál tanácsbírák küldettek ki.

50. Felmerült eset alkalmából, ugyancsak az egyetemes lelkészi kör azon elv megállapítását ajánlja közgyűlésünknek, hogy a ki az egyházmegyén tisztviseelői állást tölt be: a peres ügyekben, mint egyik vagy másik fél képviselője, ne szerepelhessen.

Közgyűlésünk ezen elvet megállapítja és határozattá emeli.

51. Ugyancsak az egyetemes lelkészi értekezlet indítványozza, hogy a sárospataki főiskola anyagi felvirágoztatása érdekében úgy a gyülekezetek, lelkészek, mint az egyes hívek is, szólittassanak fel felsőbb hatóságaink által arra, hogy tehetségükhöz képest, csatlakozzanak ahhoz a mozgalomhoz, melyet e végből egy lelkes kis társaság megindított.

Ezen indítvány helyesléssel elfogadtatik és hasonló eljárás végett a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetni határoztatik.

52. Ugyancsak az egyetemes lelkészi értekezlet, tudomás és hozzájárulás végett, közgyűlésünk elé terjeszti a következő határozatát:

1. A közös értekezletek az egyházmegyei gyűlésekkel nem egy időben tartatnak, hanem azok tartásának idejéül július hó 1-ső fele állapittatik meg.

2. A közös értekezleteken való megjelenés kötelező s az elmaradás, nem igazolás esetén, 4 koronával büntetessék.

3. A közös értekezletek tartásának helye nemcsak Miskolcz, hanem az egyházmegye bármely egyházközsége. Minden közös értekezlet kitűzi a következő esztendőben

tartandó gyűlés helyét úgy, hogy az mindig más-más kör területére essék.

4. A közös értekezletek mindenkor éneklésből, imádkozásból álló isteni-tisztelettel kezdetnek.

5. Mindezen pontoknak az alapszabályokba való beillesztése, az alapszabályok részleges megváltoztatásának eszközlése végett, egy az egyházmegyei közgyűlés által kiküldött bizottság által javaslat készíttessék s e javaslat tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk elé terjesszessék.

Egyházmegyei közgyűlésünk mindezen pontokat megerősíti s az 5. pontban említett alapszabálymódosítás céljából kiküldendő bizottságba az Elnökség mellett Nagy Ignác, Makláró Károly, Sólyom Gyula, Mikuleczky István és Fodor Pál tanácsbírákat nevezi ki.

53. Az időszaki tanács eddigi tagjai, u. m. Nagy Ignác, Molnár Bertalan rendes; Makláró Károly, Sólyom Gyula és Mikuleczky István póttagok

újából megválasztattak.

54. Az országos ref. lelkészi özv.-árva-gyámintézetbe, az egyes lelkészek által fizetendő évi járulékokat a f. 1900-ik évre

a következő táblázat mutatja:

KIMUTATÁS

az orsz. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet 1900-ik évi járulékaíróól.

Sorszám	Egyházközség és gyámintézeti tag neve	Hátralékok				Folyó évi járulékok				Hátralékok és folyó évi járulékok összege	Jegyzet	
		10 ⁰ /0-os belépési járulék 1/4-ia fejében		2 ⁰ /0-os tag-sági díj fejében		10 ⁰ /0-os belépési járulék 1/4-ia fejében		2 ⁰ /0-os tag-sági díj fejében				
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.			
1	A.-Zsolcza Vattay István							56	12	56	12	
2	Aranyos Gere Lajos							28	98	28	98	
3	Ároktő Szabó Károly							58	54	58	54	
4	Átány Illyés János					86	04	101	50	187	54	Díjlevél közötti különbözet után esedékes belépési járuléknak 2-dik részletét fizeti.
5	Böcs Fekete Gyula							79	88	79	88	
6	Cserépfalu Novák Sándor							84	88	84	88	
7	Diósgyőr Marsalko Endre							48	82	48	82	
8	Dorogma Halászy József							49	10	49	10	
9	Eger Kovács Károly			46	26			46	26	92	52	
10	Eger-Lövő Sólyom Barna	71	78	53	84			53	84	179	46	
11	Emőd Bódogh Tamás							34	06	34	06	
12	Felső-Abrány Tokaji Nagy Lajos							27	84	27	84	
13	Gelej Kenyeresy Károly					64	46	39	20	103	66	Belépési járuléknak 3-ik harmadát, díjlevél közötti különbözet utáni járuléknak I-ös részletét fizeti.
14	Geszt Thury Sándor							48	80	48	80	
15	Harsány Tóth Béla					49	30	36	98	86	28	Belépési járuléknak II-ik részletét fizeti.
16	Heő-Bába Somodi János							24	78	24	78	
17	Heő-Csaba Sólyom Gyula							35	70	35	70	
18	Heő-Papi Szabó Bertalan							41	84	41	84	
Átvitel:		71	78	100	10	199	80	897	12	1268	80	

Sorszám	Egyházközség és gyámintézeti tag neve	Hátralékok				Folyó évi járulékok				Hátralé- kok és folyó évi járulékok összege	Jegyzet		
		10 ⁰ /0-os belé- pesi járulék 1/3-án fejtében		21 ⁰ /0-os tag- sági díj fejtében		10 ⁰ /0-os belé- pesi járulék 1/3-án fejtében		21 ⁰ /0-os tag- sági díj fejtében					
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.				
	Áthozat:	71	78	400	10	199	80	897	12	1268	80		
19	Heő-Szalonta Bársony György Heves								23	48	23	48	
20	Igriczi Kovács Mihály								31	58	31	58	
21	Fodor Bertalan								54	14	54	14	
22	Kis-Győr Szabó István								39	64	39	64	
23	Kis-Tokaj Biró Bertalan								40	60	40	60	
24	Ládháza Kody Benő								35	58	35	58	
25	Lőrinczfalva Béky János			23	64				23	64	47	28	
26	Maklár Kazay Sándor								34	28	34	28	
27	Mező-Csáth Bodolay István								54	50	54	50	
28	Mező-Csáth Gulyás Benő								54	50	54	50	
29	Mező-Keresztes Simon János			72	10				72	10	144	20	
30	Mező-Keresztes Kaszonyi János					39	36		72	10	111	46	
31	Miskolcz Kun Bertalan								78	26	78	26	
32	Miskolcz Tóth Dániel								78	26	78	26	
33	Miskolcz Nagy Ignác								78	26	78	26	
34	Nagymihály Szabó József								57	30	57	30	
35	Nemes-Bikk Kerekes Károly								40		40		
36	Noszvaj Vadászy István								72	96	72	96	
37	Ónod Sólyom Lajos								37	46	37	46	
38	Poroszló Kerekes József								69		69		
	Átvitel:	71	78	495	84	239	16	1944	76	2451	54		

Díjlevél közötti külön-
bőzet után esedékes
belépési járuléknak
II-ik harmadát fizeti.

Sorszám	Egyházközség és gyámintézeti tag neve	Hátralékok				Folyó évi járulékok				Hátralé- kok és folyó évi járulékok összege	Jegyzet			
		10 ^{0/0} -os bel- pési járulékok 1/3-án fejében		21 ^{1/2} 0 ^{0/0} -os tag- sági díj fejében		10 ^{0/0} -os bel- pési járulékok 1/3-án fejében		21 ^{1/2} 0 ^{0/0} -os tag- sági díj fejében						
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.			kor.	fill.	
	Áthozat:	71	78	195	84	239	16	1944	76	2451	54			
39	Sajó-Keresztur Makláró Károly									61	92	61	92	
40	Sály Édes Ábrahám									42	78	42	78	
41	Szederkény Horváth Bertalan									68	18	68	18	
42	Szirma Apostol Bertalan									54	56	54	56	
43	Tisza-Keszi Ando Lajos									49	96	49	96	
44	Tisza-Nána Kérészy Barna									99	46	99	46	
45	Tisza-Oszlár Csiszár Béla									32	56	32	56	
46	Tisza-Palkonya Kovács Károly									44	60	44	60	
47	Tisza-Tarján Édes Vincze									53	20	53	20	
48	Tisza-Valk Szalóczy Pál									43	92	43	92	
49	Vatta Szabó András									47	48	47	48	
50	Zsércz Czecz András					56	78	42	58	99	36			Belépési járulékanak II-ik részletét fizeti.
	Összesen:	71	78	195	84	295	94	2585	96	3149	52			

55. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván,
hitelesítették.

Bírósági ügyek.

As alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának és törvényssékének 1900. évi szeptember hó 5-én Miskolcson tartott üléséről fölvett

j e g y z ő k ö n y v e.

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok mint elnökök; Makláró Károly, Nagy Ignác, Kerekes József, Sólyom Gyula, Bodolay István, Gulyás Benő egyházi; Mikuleczky István, Fodor Pál világi tanácsbírák. Jegyző Huszthy Béla.

I. Buday Elemér heő-csabai tanító fizetésének rendezése.

Az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága Buday Elemér heő-csabai tanító beadványára, melyben elődje özvegyét s magát illetőleg, a tanítói fizetés felosztását megállapíttatni kéri, a következő

határozatot

hozta:

Buday Elemér tanító és elődjének özvegye közt a tanítói fizetés felosztásának megállapítására Tóth Dániel esperes, Sólyom Gyula heő-csabai lelkész-tanácsbíró és Fodor Pál tanácsbíró, egyházmegyei ügyész küldetnek ki, kik az érdekllett felek meghallgatása mellett és kölcsönös megnyugvásukra igyekezzenek a vonatkozó állami és egyházi törvények összeegyeztetésével az ügyet barátságosan elintézni, mivel közigazgatási bíróságunk, a hivatkozott törvények közt való eltérés miatt, a kérdést, érdekllett felek közbejötte nélkül itt nem döntheti el.

II. Igó Lajos volt geszti tanító adóhátrálékának ügye.

Az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága, a geszti egyház jelentésére, melyben Igó Lajos volt geszti, most egerlövői tanító terhére, az általa használt geszti tanítói földek után járó adóhátrálék megállapítását kéri, a következő

határozatot

hozta:

Igó Lajos volt geszti, jelenleg eger-lövői tanító köteles a működési idejére, azaz 1898. szept. 1-től 1899. szept. 1-ig a geszti tanítói földek után esedékes adóhátrálékot azonnal kifizetni.

Mert:

beigazoltatott, hogy a tanítói földeket Igó Lajos, mint geszti tanító, maga kezelte és használta, így a díjlevél 7. pontja szerint kötelezve volt azok adóját is fizetni; mi csak azon esetben lenne az egyház terhe, ha a 18 hold tanítói földet 160 koronáért (80 frt) Igó Lajostól bérbe birta volna.

III. *Molnár Lajos heő-bábai lakos párbér-ügye.*

Az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága Molnár Lajos heő-bábai lakos párbér-kirovás elleni fellebbezését vizsgálat alá vevén, az egyház presbyteriuma és panaszos részéről beérkezett iratok megvizsgálása után, mint másodfokú bíróság a következő

határozatot

hozta:

A heő-bábai egyháztanács határozata helybenhagyatik s Molnár Lajos heő-bábai lakos a reá kivetett párbér fizetésére köteleztetik. Mert

bebizonyult, s fellebbező által is elismertett, hogy az édes anyjára kirótt párbér, annak férje után maradt 6 köblös földre táblázott haszonélvezeti jogon alapul, míg fellebbező félre kivetett párbér, részben a neje után örökölt, részben vásárolt, mintegy 19 köblös földje után van kiróva.

IV. *A ládházai lelkéssválasztási ügy.*

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, Gulyás Benő egyházi, Mikuleczky István világi tanácsbírák. Jegyző: Huszthy Béla.

Az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága, mint elsőfokú bíróság, a ládházai, meghívás utján való lelkéssválasztás-

tási ügyet az egyházi törvények 201. §. alapján összeült bizottság által 1900. aug. 3-án felvett jegyzőkönyv s az espereshez benyújtott, ifj. Makláró Károly tiszta-tarjáni segédlelkész által sajátkezűleg irt, eredetiben s hiteles másolatban csatolt levelek átvizsgálása mellett behatóan letárgyálván, a további vizsgálat és kihallgatás szüksége nélkül a következő

határozatot

hozta:

Ifj. Makláró Károly tiszta-nánai segéd-lelkész a ládházai egyház lelkészi állására való jelölhesési és pályázati jogától megfosztatik. Mert

az Egyházi Törvények 203. §. alapján összeült bizottság jegyzőkönyvében konstatált tényállás, ifj. Makláró Károly az esperes előtt tett azon nyilatkozata folytán, hogy az eredetiben s hiteles másolatban becsatolt leveleket ő irta, beigazolást nyert, s ez által ifj. Makláró Károly az Egyházi Törvények 233. §. a) pontja szerint, mint *az egyházközségnek magamagát ajánlgató* egyén, az esetleges választás megsemmisítésére s a 234. §. alapján a pályázásra való jogosultság megvonására, már előlegesen is okot szolgáltatott. Ezen cselekedete az Egyházi Törvények 201. §. szerinti hivatalból kizárandó oknak minősítettik, annál is inkább, mivel közigazgatási bíróság elvi lehetlenségnek tartja, hogy ugyanazon ténykedés, mely az Egyházi Törvények 233. §. a) pontjában körülírt rendelkezés szerint a pályázat és választás útján megejtett lelkész-választás feltétlen érvénytelenségét, megsemmisítését, s a 234. §. szerint a pályázatból való kizárást vonja maga után, — a meghívás útján fogamatba vétetni kívánt lelkész-választásnál megengedhető és elnézhető cselekvésnek vétethessék.

Közigazgatási bíróságunk jelen eljárását, a meghívni szándékolt segéd-lelkész minősítése s az esetleg ellene felmerülhető kizárési ok konstatálására hivatott s betérjesztett bizottsági jegyzőkönyvre alapítván, mint elsőfokú bíróság működött; ekként a ládházai egyháztágok és ifj. Makláró

Károly segéd-lelkész által benyújtott felebbezési iratokat betekintés nélkül, mint időelőttieket s eléje nem tartozókat, feleknek visszaadni rendeli, fennhagyván az illetők egyházkerülethez leendő felebbezési jogát.

A kihirdetett határozat ellen, ifj. Maklárý Károly tiszánánai segéd-lelkész, szóbelileg felebbezési szándékát bejelentette.

V. *Kapitány Sándor sályi tanító fegyelmi ügye.*

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, Gulyás Benő egyházi, Mikuleczky István világi tanácsbírák. Jegyző: Huszthy Béla.

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsának 1900. év márcz. 27-én tartott ülése II. pontja szerint hozott fegyelmi ítélete, a beállott s felsorolandó körülmények folytán, az alsó-borsodi egyházmegye fegyelmi bírósága által ezúttal újból tárgyalás alá vétetvén, azt

tekintettel Simon István és társai sályi ev. ref. egyháztagok, az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa által f. évi márcz. 27-én hozott határozata mellett — Kapitány Sándor sályi tanítót hivatalos állásában továbbra is meghagyni kérő beadványára;

tekintettel a borsodmegyei tanfelügyelőség június 14-én a sályi ev. ref. népiskolában tartott vizsgálatát tárgyazó átiratára;

tekintettel ugyanazon tanfelügyelőség 1214/1900. számú július 2-án kelt értesítésére, mely Kapitány Sándor sályi tanító nyugdíj-jogosultsága idejét csak 1904. év december 31-re állapítja meg;

tekintettel a sályi ev. ref. egyház presbyteriumának és lelkészének jelentésére arról, hogy a f. évi augusztus hó 5-én tartott egyháztanács-ülésben, lelkész és tanító egymással kibékültek, egyszersmind lelkész a Kapitány Sándor ellen, ennek vele szemben tanusított szabálytalan magaviselete miatt beadott panaszát, visszavontnak nyilvánítja;

tekintettel végül az esperes által beadott jelentésre, mely szerint Kapitány Sándor sályi ev. ref. tanító, ismételt hivatalos felhívások daczára, sem nyugdíjaztatása iránt lépéseket nem tett, sem tanítói állásáról le nem mondott,

beható tanácskozás után, megváltoztatni határozta s

fenntartván a Kapitány Sándor ellen fegyelmileg megállapított s az Egyházi Törvények 301. §. 4., 7. és 10. pontjában minősülő vétségeket, ellene a következő

ítéletet

hozta:

Kapitány Sándor sályi ev. ref. tanító az Egyházi Törvények 303. §. c) pontja szerinti évi fizetése $\frac{1}{5}$ részét meg nem haladó 200 korona pénzbírságban marasztaltatik, mely összegből 100 koronát mai naptól kezdődő 30 nap, 100 koronát pedig 60 nap alatt tartozik az egyházmegyei pénztárba befizetni.

Indokok:

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsának 1900. év márcz. 27-én hozott ítélete enyhítésére figyelembe vétetett a sályi egyháztagok Kapitány Sándor multban való helyes magaviseletében gyökerezhető, kifejezett ragaszkodása, — a tanító közvetlen felsőbsege — a lelkész — iránti, megbánást jelző bocsánatkérése; továbbá azon körülmény, hogy Édes Ábrahám sályi lelkész panaszát ellene visszavonta; — végül, hogy az egyházunkban hosszabb időt szolgált koros tanító nyugdíjazása jelenleg még be nem következhet, nyugdíjjogosultsága csak 1904. decz. 31-re állapíttatván meg.

Hivatkozott ítélet fegyelmi vétségnek minősített részét azonban, mint a vizsgálat során teljesen bebizonyítottat, fenntartani kellett s annak súlyosságát egyházmegyei bíróság, az enyhítő körülmények mellett is, fennállónak találva, a harmadfokú büntetést alkalmazta.

Ezen ítélet kihirdettetvén, abba Kapitány Sándor sályi ev. ref. tanító, belenyugodott.

VI. *A tizza-tarjáni lelkészválasztási ügy.*

Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsának, mint közigazgatási bíróságnak, 1900. évi szept. hó 21-én Miskolcson tartott üléséből felvett

j e g y z ő k ö n y v e .

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes és Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Szathmáry Király Pál, Mikuleczky István és Nagy Ignác szavazó bírák; ez utóbbi úgy is, mint előadó.

Az érdekeltek részéről: Tóth Ferencz megválasztott lelkész, Bodolay Miklós jelölt; továbbá Gombos Ferencz, Varga Dániel, Á. Molnár János tizza-tarjáni lakosok.

Jegyző: Szalóczy Pál.

Tárgy: A tizza-tarjáni lelkészválasztási ügy:

Elnöklő esperes a tárgyalást az ügy megnevezésével megnyitván, Nagy Ignác előadó, az Egyházi Törvények 329., 334., 335., 344. stb. §§-ra való hivatkozással, mindenek előtt kimondatni kéri, hogy a tárgyalás panaszos és panaszlott felek esetleges képviseltetésének mellőzésével, a fentebb jelzett, s a közigazgatási bíróság eljárását szabályozó §§-ok értelmében, csakis közvetlenül a »megjelent felekkel« tartassék meg.

A bíróság beható tanácskozás után, előadó véleményét magáévá teszi és kimondja, miszerint a közigazgatási bírói eljárás folyamán, a mint azt az Egyházi Törvények világosan rendelik, közvetlenül a felekkel tárgyal és már a jelenleg bírói eljárás tárgyát képező ügyben is ezen megállapítás értelmében jár el.

Folytatólag Nagy Ignác előadó az ügyre vonatkozó minden okmányt felolvastván és ismertetvén, esperes felhívja a megjelent feleket, hogy érdekükben, ha szükségét látják, nyilatkozzanak.

Elsőben is Tóth Ferencz védelmére előadja, hogy ő semmiféle tiltott dolgot nem követett el; de elismeri, hogy midőn mint segéd-lelkész T.-Tarjából eltávozott, Gombos Ferenczet és a többi egyháztanácsosokat, sőt néhányat a hivek közül is meglátogatott, de csakis azon czélből, hogy tőlük búcsút vegyen és iránta való jóakaratakat megköszönje; beismeri azután, hogy ezen látogatásoknál az ő választásáról történt említés, sőt, hogy

Gombos Ferenczet szemrehányással illette azért, mert ez kijelentette, miszerint az ő megválasztását nem pártolja.

Elismeri továbbá, hogy Brájer Márkussal jó viszonyban volt, s ez neki, választása érdekében, szolgálatát felajánlotta; ő azt köszönettel elfogadta, de kijelentette, hogy ezen szolgálatokért anyagi felelősséget nem vállal.

Gombos Ferencz ezután kihallgattatván, előadja, hogy valamását most is fenntartja, s hogy minden úgy történt, a mint előadta, hogy t. i. őt Tóth Ferencz kortesének megnyerni és megvesztegetni akarta; erre Tóth Ferencznek az esküt felajánlja, mire a szembesített Tóth Ferencz nem nyilatkozott.

Á. Molnár János előadja, hogy ők minden áron Tóth Ferenczet kívánták megválasztani, most is ragaszkodnak hozzá, s továbbá, hogy a Bodolay-párt részéről nemcsak a panaszos levélben említett, hanem más hasonló visszaélések is elkövetettek. Az apósa pinczéjében levő 2 hordó bor a Tóth Ferenczé volt, melyből Tóth Ferencz engedelméből fogyasztottak.

Bodolay Miklós nem kívánt nyilatkozni.

Ezek után a tárgyalás befejeztetvén,

az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság, Gombos Ferencz és érdektársai tiszta-tarjáni lakosok s lelkészválasztásra jogosult egyházközségi tagoknak a tiszta-tarjáni ev. ref. egyházközségben folyó 1900. évi június hó 17-én tartott és Tóth Ferencz berzéki lelkésznek tiszta-tarjáni lelkészsé történt megválasztásával végződött lelkészválasztás ellen, a választás szabálytalansága indokából, a törvényes határidőn belől benyújtott panaszos folyamodványa; úgyszintén A. Molnár János és társainak Bodolay Miklós, kisebbségben maradt jelölt pártja ellen beadott panaszos kérvény tárgyában, a mai napon és helyen tartott zárt ülésében, következőleg

ítélt:

A Tisza-Tarjánban 1900. évi június 17-én megtartott lelkészválasztás az Egyházi Törvények 233. §-ának a), b) és d) pontjai alapján, a mindkét párt részéről elkövetett nagymérvű visszaélések következtében *megsemmisítettik*; az ott és akkor szótöbbséggel lelkészül megválasztott Tóth Ferencz berzéki lelkész a következő választásból *kizáratik*; a megsemmisített választás, valamint a vizsgálat és eljárás költségeinek megtérítésében *elmarasztaltatik*.

A tiszta-tarjáni egyház presbyteriuma utasítja, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után, a választási eljárást és pedig az Egyházi Törvények 211. §-ában megjelölt intézkedéstől kezdve ismétélje.

Indokok:

A vizsgálati iratokban foglalt s eskü alatt kihallgatott tanúvallomásokból, valamint magának Tóth Ferencznek, a tárgyalás folyamán tett nyilatkozataiból, kétséget kizárólag megállapította a bíróság azt, hogy Tóth Ferencz a 233. §. a) pontja szerint azon visszaélést követte el, hogy magamagát ajánlgatta; szintén így bebizonyosodott az is, hogy a 233. §. b) pontja értelmében maga mellett korteskedett, azért megválasztását megsemmisíteni s őt a következő választásból a 234. §. értelmében kizárni, s ellene, mint panaszlott és a választás megsemmisítését okozó visszaélések előidézője ellen, a megsemmisített választás, valamint a vizsgálat és eljárás költségeinek megtérítését az E. T. 233. §. f) pontjának utolsó bekezdése értelmében elrendelni kellett.

Ugyancsak a vizsgálati iratokból, valamint a tárgyaláson jelen volt érdekelt felek vallomásából megállapítható volt azon körülmény, hogy Bodolay Miklós bereti lelkész, ellenjelölt megválasztása érdekében az E. T. 233. §-ának d) pontja szerint minősülő anyagi haszon kilátásba helyezése, fenyegetés, elijesztés, hivatalos hatalommal való visszaélés követtetett el; azonban, minthogy ezen vétségek elkövetésében az ő személyes részvétele bebizonyítható nem volt: ellene az új választásból való kizárás büntetését alkalmazni nem lehetett.

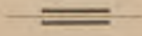
Ezen ítélet ellen Tóth Ferencz szóbelileg fellebbezést jelentett be.

K. m. f.

Tóth Dániel,
esperes.

Báró Vay Elemér,
egyházmegyei gondnok.

Szalóczy Pál,
jegyző.

Jegyzették: *Szalóczy Pál*, egyházi főjegyző: az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 15., 16., 17., 18., 19., 26., 35., 36., 37., 38., 39., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55. pontokat és a VI. sz. bírósági ügyet.

Dr. Németh Imre, világi főjegyző: a 7., 14., 24., 28., 47., 48. pontokat.

Huszthy Béla, világi aljegyző: a 27., 29., 30., 31., 32., 33., 34. pontokat és az I—V. sz. bírósági ügyeket.

Tóth Béla, a távol levő egyházi aljegyző helyett: a 20., 21., 22., 23., 25., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak kimutatása.

1. Gyűlés megnyitása.
2. Esperesi jelentés.
3. Kody Benjámin emlékezetének megörökítése.
4. Tanítói megerősítések.
5. Korsós Jolán böcsi tanítónő bemutatja oklevelét.
6. Kerekes Zsigmond segédlelkész bekebelezetik.
7. A lőrinczfalvi egyházba kiküldött bizottság jelentése.
8. Az eger-lövői egyház jelentése az elköltött orgona-alap visszatérítése tárgyában.
9. A geszti egyház jelentése az illeték-egyenérték-, tanítói nyugdíj-, valamint a 15 kros nyugdíjpótlék-hátralék tárgyában.
10. Esperes úr jelentése az e.-m. ügyészének az ónodi egyházzal való elszámolás tárgyában.
11. Az aranyosi egyház jelentése a 15 kros nyugdíjpótlék-hátralék tárgyában.
12. A geleji egyház jelentése a Kovács-féle hagyaték tárgyában.
13. A nagy-mihályi egyház jelentése a hátralékos 15 krok tárgyában.
14. A heő-papii egyház jelentése a torony és tanítói-lak újjáépítése tárgyában.
15. Az eger-lövői egyház jelentése a 15 kros nyugdíj-pótlék, a lelkész és tanító adóhátralékainak tárgyában.
16. Az átányi egyház jelentése Mészáros Gábor és Végh Bertalan tanítók adóhátraléka tárgyában.
17. A tiszta-keszii egyház jelentése az egyház kötvényeinek rendezése tárgyában.
18. A harsányi egyház jelentése Végh Bertalan eltávozott tanító adóhátraléka tárgyában.
19. Mikuleczky István tanácsbíró indítványa a közgyűlés elé terjesztendő írásbeli jelentések tárgyában.
20. A mező-csáthi egyház, a templomszékek megújítása végett, 10.000 koronás kivetési kulcsának megerősítését és 8000 korona kölcsön felvehetésének engedélyezését kéri.
21. Az eger-lövői egyház egy második tanterem építhetésére kér engedélyt.
22. Tóth József nyug. tanító az egyh.-ker. özv.-árvatárból járandóságának kiutalását kéri.
23. Nagy Simon tanító, Molnár Erzsébet és Molnár Ilka lelkész-árvák egyházmegyei segílyt kérnek.

24. A miskolczi egyház új templomának kijavitására 25.000 kor. kölcsön felvehetését s ugyanily összegnek a hivekre való kivetését kéri engedélyeztetni.
25. Kody Dánielné lelkész özvegy csonka- és kegyelemév megadását kérelmezi.
26. A miskolczi leánynevelő-intézet kibővítése tárgyában az egyházkerület-ről leérkezett »Emlékiratra« és »tornai indítványra« adott véleményes jelentés.
27. Fekete János egri áll. tanító betérjeszti jelentését a vallás- és énektanítás eredményéről.
28. Az egri egyház vitás ügye az ottani ág. evangélikusok miatt a miskolczi ág. ev. *lelkészszel.
29. A dorogmai egyház egyezsége az ottani izr. hitközséggel a temetőre vonatkozólag.
30. Az ónodi egyház kérelme a róm. kath. iskolába járó reform. tanítótelesek által fizetendő vallásoktatási tandíj megszabása tárgyában.
31. A zsérczi egyház kérelme iskolája s tanítói lakja építése tárgyában.
32. A felső-ábrányi egyház kérelme ugyanazon tárgyban.
33. Az oszlári egyház kérvénye a tanítói és kántori fizetés elkülönítése és az előbbinek államsegélylyel való kiegészítése tárgyában.
34. Ezen esetből kifolyólag indítvány tételik az egyházkerületre.
35. Az egri egyház 500 kor. domesztikai segílyt kér.
36. A tibold-daróczi egyház 1000 kor. domesztikai segílyt kér.
37. Egyházmegyei képviselők küldése az egyh.-ker. közgyűlésre.
38. Az egyházlátogatási küldöttségek kirendelése.
39. A tavaszi közgyűlés helyének kitűzése.
40. Tanügyi bizottsági elnök jelentése.
41. Ugyanazon jelentés kéri az iskolai mulasztások szigorú ellenőrzésére utasíttatni a zsérczi, cserépi, t.-keszti és f.-ábrányi előljáráásokat.
42. Tóth Sámuel kis-tokaji és Andó Endre ládházai tanítók a B. tabella el nem készítéseért 2—2 koronára bírságotlatnak.
43. Halászy József és Fogarasi Jenő iskolalátogatók az iskolai évnek 8—9 hónapban való megállapítását indítványozzák.
44. Indítvány arra nézve, hogy az iskolák osztályozásánál egygyel több fokozat állapíttassék meg.
45. A más-vallásuak kétszeres tandíjának kérdése.
46. A tanügyi bizottság tisztikarának megújítása.
47. Az alsó-zsolczai egyház jelentése arról, hogy a lelkész részére hivatalos helyiséget s az egyháztanácsnak tanácstermet építtetett.
48. A cserépfalusi egyház eladott pinczejének adásvételi szerződését megerősíttetni kéri.

49. Az egyetemes lelkészi értekezlet indítványa arra nézve, hogy a nyomozásoknál az érdekelt felek ne képviselthessék magukat. Ügyviteli szabályzat készítésére bizottság küldetik ki.
50. Felmerült esetből kifolyólag elhatározzatik, hogy egyházmegyei tisztviselő, peres ügyekben, mint egyik vagy másik fél képviselője, nem szerepelhet.
51. A sárospataki főiskola anyagi felsegélése érdekében úgy a gyűlékezetek, lelkészek, mint az egyes hívek is adakozásra szólíttatnak fel.
52. Az egyetemes lelkészi értekezlet határozatai a közös lelkészi értekezletek tartására vonatkozólag. Alapszabálymódosítás céljából bizottság küldetik ki.
53. Az időszaki tanács eddigi tagjai ujjal megválasztatnak.
54. Az orsz. ref. lelkészi özv.-árva gyámintézetbe az 1900. évre fizetendő járulékok kimutatása.
55. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Bírósági ügyek.

- I. Buday Elemér heő-csabai tanító fizetésének rendezése.
- II. Igó Lajos volt geszti tanító adóhátralékának ügye.
- III. Molnár Lajos heő-bábai lakos párbér ügye.
- IV. A ládházai lelkészválasztási ügy.
- V. Kapitány Sándor fegyelmi ügye.
- VI. A tiszta-tarjáni lelkészválasztási ügy.

